

ouderkrant

Eindtoets Basisonderwijs | Ouderkrant

Citotoets

In februari 2010 gaat uw zoon of dochter de Eindtoets Basisonderwijs, beter bekend als de Citotoets, maken. Dat betekent dat hij of zij op 2, 3 en 4 februari vragen maakt op het gebied van Taal, Rekenen-Wiskunde, Studievaardigheden en (meestal ook) Wereldoriëntatie.

Deze krant geeft u meer informatie over de Citotoets. U kunt er bijvoorbeeld in lezen waarom kinderen uit groep 8 zo'n toets maken, hoe de Citotoets in elkaar zit, hoe de toetsdagen ongeveer verlopen en wat de uitslag betekent. Om u een indruk te geven van het type vragen waarmee uw kind straks aan de slag gaat, hebben we ook wat voorbeelden uit oude toetsen opgenomen. Daarnaast vindt u op www.citotoets.nl de speciale 'Eindtoets voor ouders', met twintig opgaven uit de Citotoets van vorig jaar. En wilt u samen met uw kind alvast eens op verkenning gaan, dan kan dat met behulp van de dvd 'Thuis in de Citotoets', te bestellen via onze website.

Naar het voortgezet onderwijs

Na de basisschool gaan alle kinderen in Nederland naar het voortgezet onderwijs. Bijvoorbeeld naar één van de leerwegen van het vmbo, naar de havo of het vwo.

- vwo** (zes jaar) voorbereidend wetenschappelijk onderwijs na eindexamen toegang tot hoger beroepsonderwijs (hbo) en universiteit
- havo** (vijf jaar) hoger algemeen voortgezet onderwijs na eindexamen toegang tot hoger beroepsonderwijs (hbo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en vwo-5
- vmbo** (vier jaar) voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs na eindexamen toegang tot middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en (soms) havo-4

De Citotoets meet op een betrouwbare manier wat kinderen hebben geleerd in acht jaar basisonderwijs.

Wanneer u uw kind aanmeldt bij een school voor voortgezet onderwijs, dan is de basisschool (bij wet) verplicht daarbij een advies uit te brengen over het te volgen onderwijstype. Een dergelijk advies komt tot stand op basis van:

- de wensen en ideeën van u en uw kind
- de inschatting van de basisschool
- het resultaat op een onafhankelijke test of toets.

Wens ouder en kind

Misschien hebt u zelf al een idee over het type voortgezet onderwijs dat het beste bij uw kind past. U hebt gemerkt dat het de basisschool vrij gemakkelijk heeft doorlopen of dat het soms toch wel zwaar was. U weet waar uw kind in geïnteresseerd is, wat het leuk vindt om te doen en waar hij of zij goed in is. Is uw zoon een doener, die graag met z'n handen bezig is? Vindt uw dochter het leuk om dingen uit te zoeken, bijvoorbeeld door op internet te surfen of in boeken te snuffelen? Als u dat soort zaken op een rijtje zet, dan wordt al een beetje

duidelijk in welk type voortgezet onderwijs uw kind het beste tot z'n recht zal komen.

Inschatting basisschool

In de loop van de jaren hebben de leerkrachten van de basisschool natuurlijk een goede indruk gekregen van de leerprestaties van uw kind en ook van zijn instelling tegenover leren. Ze hebben gezien of uw kind het belangrijk vindt om goed te presteren en daar ook iets voor over heeft. Of misschien hebben ze wel gemerkt dat uw zoon of dochter een beetje gemakkelijk is ingesteld en snel is afgeleid. Op grond van al die gegevens kan de basisschool goed inschatten wat voor uw kind het meest geschikt is: vmbo, havo of vwo.

Onafhankelijke toets

Naast de inschatting van de basisschool is voor de toelating tot het voortgezet onderwijs vaak ook een zogeheten onafhankelijk gegeven nodig. Dat is de score op een test of toets die niet is samengesteld door de basisschool zelf, maar door een onafhankelijke

instantie. Er zijn verschillende toetsen en testen die voor dit doel gebruikt kunnen worden. De school van uw kind heeft gekozen voor de Citotoets. De score op deze toets, de inschatting van de basisschool en uw eigen wensen en ideeën, zorgen er met elkaar voor dat uw kind straks in een onderwijstype terecht komt dat goed bij hem of haar past.

Regels bij de toelating

De regels bij de aanmelding en toelating tot een school voor voortgezet onderwijs komen in het kort hierop neer:

- Ouders bepalen bij welke school en voor welk schooltype zij hun kind aanmelden.
- De school voor voortgezet onderwijs beslist of zij een leerling daadwerkelijk toelaten.
- In het besluit van de toelatende school speelt het verplichte advies van de basisschool een grote rol.

zeker weten

Inhoud van de toets

De vragen van de Citotoets gaan over Taal, Rekenen-Wiskunde en Studievaardigheden. Voor Taal maakt uw kind 100 vragen, voor Rekenen-Wiskunde 60 en voor Studievaardigheden 40. Het zijn allemaal meerkeuzevragen. Dat betekent dat uw kind het goede antwoord moet kiezen uit drie, vier of vijf

mogelijkheden. Er is telkens maar één antwoord goed. Uw kind streept de antwoorden van zijn keuze aan op een antwoordblad. De meeste basisscholen doen ook nog mee aan het onderdeel Wereldoriëntatie. Dit onderdeel bestaat uit 90 meerkeuzevragen.

Taal

De vragen van dit onderdeel gaan allemaal over de Nederlandse taal. Bijvoorbeeld: het spellen van (werk)woorden, de opbouw van een zin of tekst, tekstbegrip en de betekenis van woorden.

Rekenen-Wiskunde

Bij Rekenen-Wiskunde gaat het om het begrip van getallen, hoofdrekenen, procenten, breuken, het uitvoeren van bepaalde rekenkundige bewerkingen en het omgaan met maten, gewichten, geld en tijd.

Studievaardigheden

Bij Studievaardigheden gaat het erom hoe goed een kind is in het hanteren van informatiebronnen zoals het woordenboek, de encyclopedie en het telefoonboek. Ook zijn er vragen waarin studieteksten, kaarten, tabellen en grafieken een rol spelen.

Wereldoriëntatie

Dit onderdeel bestaat uit vragen over aardrijkskunde, geschiedenis, biologie en natuurkunde. Het gaat daarbij niet om allerlei feiten en weetjes, maar om het toepassen daarvan.

Citotoets 2010: 2, 3 en 4 februari

Gang van zaken tijdens de toetsdagen

De afname van de Citotoets duurt drie ochtenden. Op dinsdag 2, woensdag 3 en donderdag 4 februari werkt uw kind afwisselend aan vragen over Taal, Rekenen-Wiskunde, Studievaardigheden en Wereldoriëntatie (als de school van uw kind aan dit onderdeel meedoet).

Uitslag

Na afloop van de laatste toetsdag gaan alle antwoordbladen naar Cito, waar ze worden nagekeken. Binnen drie weken na ontvangst van de antwoordbladen krijgt de school voor elke leerling het zogeheten Leerlingrapport, met daarop zijn of haar scores op de Citotoets. Onder het kopje 'Leerlingrapport: de uitslag', elders in deze krant, vindt u hierover meer informatie.

Vorbereiding

De Citotoets is geen examen waarvoor je kunt slagen of zakken, maar een hulpmiddel bij de keuze voor een bepaald type voortgezet onderwijs. Het is niet nodig om uw kind speciaal te trainen, want in de toets komt alleen maar de gewone, gangbare leerstof aan de orde. Wel is het verstandig dat uw kind weet hoe de toets in elkaar zit en wat voor soort vragen erin voorkomen. De meeste scholen laten hun leerlingen daarom vooraf een oude Citotoets maken of een kennismakingstoets. Een mogelijke aanvulling hierop is de dvd 'Thuis in de Citotoets', waarin u samen met uw kind op een ontspannen manier kunt kennismaken met de Citotoets. Kijk voor meer informatie of bestellen op www.citovoorthuis.nl.

Aangepaste en digitale versies

Voor kinderen die (kleuren)blind, slechtziend of dyslectisch zijn (met een dyslexieverklaring), zijn er aangepaste versies van de opgavenboekjes van de Citotoets. Daarnaast is er de Niveautoets, een speciale toets voor leerlingen met een grote leerachterstand. Deze leerlingen krijgen met behulp van de computer vragen voorgelegd die beter passen bij hun

leerniveau. De Niveautoets is volledig auditief ondersteund. De Digitale Eindtoets kan in plaats van de reguliere, papieren Citotoets worden gemaakt. De Digitale Eindtoets wordt op de computer gemaakt en is auditief ondersteund. De afnameperiode is langer dan bij de papieren Citotoets. De Digitale Eindtoets bevat, in tegenstelling tot de Niveautoets, ook het onderdeel Wereldoriëntatie. De Digitale Eindtoets kan ook gebruikt worden voor leerlingen die bijvoorbeeld door ziekte een of meer afnamedagen van de Citotoets moesten missen.

Intelligentietest

Het is ook mogelijk om naast de Eindtoets een Intelligentietest af te nemen. Als de school van uw kind ook de Intelligentietest afneemt, dan ontvangt de school ook een rapportage met de intelligentie-index van uw kind. Als er sprake is van een groot verschil tussen intelligentie (wat zit erin?) en leervorderingen (wat komt eruit?), dan is dat in de rapportage duidelijk terug te vinden. Dit kan relevante informatie zijn voor het vervolg in het voortgezet onderwijs.

Alle scholen kunnen de aangepaste versies en de Intelligentietest bestellen en/of deelnemen aan de digitale toetsen. Als u van mening bent dat uw kind voor een van deze versies in aanmerking komt, overlegt u dan met de leerkracht.

Latere afname

In 2010 wordt in twee a drie regio's een pilot uitgevoerd waarbij de Citotoets later in week 13 en op de computer wordt afgenomen. Met het later afnemen van de Eindtoets wordt een betere benutting van de onderwijstijd beoogd. Tegelijk wordt er onderzocht wat de gevolgen van deze latere afname zijn voor de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs. Als de school van uw kind aan deze pilot deelneemt, wordt u daarover door de school tijdig geïnformeerd.

Waarom de Citotoets?

Leervorderingen

Voor veel basisscholen is de belangrijkste reden om de Citotoets af te nemen dat deze toets een goed hulpmiddel is om op een betrouwbare manier te meten wat kinderen hebben geleerd in acht jaar basisonderwijs. We noemen dat ook wel leervorderingen. Die leervorderingen geven aan hoe de kansen van een kind zijn in de verschillende typen van voortgezet onderwijs. Ook de leerkracht heeft natuurlijk een goed beeld van de mogelijkheden van uw kind. De uitkomst van de toets en het advies van de basisschool komen trouwens in verreweg de meeste gevallen overeen. Samen kunnen deze gegevens u helpen een verstandige keuze te maken voor een bepaald type voortgezet onderwijs.

Persoonlijke eigenschappen

Zoals gezegd meet de Citotoets wat leerlingen hebben geleerd in acht jaar basisonderwijs. Óf een kind in die periode veel of wat minder heeft geleerd, heeft onder andere te maken met persoonlijke eigenschappen die ook van invloed zijn op zijn succes in het voortgezet onderwijs. U kunt daarbij denken aan intelligentie, het vermogen om zich te concentreren, motivatie en doorzettingsvermogen. Indirect zeggen de scores op de Citotoets dus ook iets over deze aspecten van uw kind. Door deze combinatie van gegevens

levert de Citotoets waardevolle informatie op voor de keuze van een school voor voortgezet onderwijs. Ook de speciale interesses van een kind kunnen natuurlijk een rol spelen bij deze keuze. U en de leerkracht van uw kind zullen dat naast de score op de toets ongetwijfeld laten meewegen.

De scores op de Citotoets geven niet alleen informatie over de leervorderingen van een kind, maar ze zeggen ook iets over bepaalde persoonlijke kenmerken die van invloed zijn op het (toekomstige) schoolsucces.

- Kevin en Yagmu zijn beiden erg intelligent, maar Kevin is snel afgeleid, terwijl Yagmu zich heel goed kan concentreren. Kevin zal dus wat minder leren van de lessen op school dan Yagmu en dat verschil komt naar voren in de score op de Citotoets.
- Nathalie leert niet erg gemakkelijk, maar doet wel geweldig haar best; ze is een echte doorbijter. Waarschijnlijk steekt zij veel meer op van acht jaar basisonderwijs dan een kind dat minder gemotiveerd is. Ook dat zal blijken uit de scores op de Citotoets.

Leerlingrapport: de uitslag

Voor elk kind dat heeft meegedaan aan de Citotoets stelt Cito een Leerlingrapport op; hiernaast ziet u daarvan een voorbeeld.

Scores

Bovenaan staan de verschillende onderdelen van de toets vermeld, met - op de regels eronder - het aantal opgaven waaruit het onderdeel bestond, hoeveel opgaven goed zijn beantwoord en welke percentielscore daarbij hoort. In de kolom Totaal staat dezelfde informatie, maar dan over alle opgaven samen. In het voorbeeld ziet u dat Alexander bij het onderdeel Taal 75 van de 100 opgaven goed heeft beantwoord. Daarbij hoort een percentielscore van 46. Dat getal betekent:

- 46 procent van alle kinderen die meededen aan de Citotoets hadden net zoveel als of minder vragen goed beantwoord dan Alexander (75).
- 54 procent van de kinderen had meer dan 75 vragen goed beantwoord.

Heel belangrijk op het Leerlingrapport is de standaardscore, in de laatste kolom bovenaan. De standaardscore is een getal tussen de 501 en 550 dat is gebaseerd op het aantal goed bij Taal, Rekenen-Wiskunde en Studievoordigheden. In het voorbeeld ziet u dat Alexander een standaardscore heeft van 536. In de poppetjesgrafiek kunt u lezen hoe Alexander het met een standaardscore van 536 zal doen in de verschillende typen van het voortgezet onderwijs.

Poppetjesgrafiek

De gegevens in de poppetjesgrafiek zijn gebaseerd op onderzoek van Cito naar de toelating en doorstroming van leerlingen in het voortgezet onderwijs. In de linkerkolom staan de verschillende schooltypen vermeld. U ziet dat Alexander met zijn score van 536 in de basisberoepsgerichte, de basis- en kaderberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo tot de hele goede leerlingen behoort: slechts enkele leerlingen hebben een hogere standaardscore (0-3%). In de brugklastypen gemengde/theoretische

Eindtoets Basisonderwijs 2010 Leerlingrapport		Primair onderwijs Leerling- en onderwijsvolgsysteem						
Leerling 123456 Alexander	Resultaten	Taal	Rekenen- Wiskunde	Studie- vaardigheden	Wereld- oriëntatie	Totaal	Standaardscore	
School 12.345.67890 CITOSCHOOL Schoolstraat 123 1234 AB CITOCITY	Aantal opgaven	100	60	40	90	290	536	
	Aantal goed	75	47	28	67	217		
	Percentielscore	46	60	37	58	52		
Toelichting								
Op basis van de standaardscore komt een keuze voor een school met een gemengde/theoretische leerweg het meest in aanmerking: de brugklastypen 'gemengde/theoretische leerweg en havo' en 'gemengde/theoretische leerweg en havo/vwo' lijken het meest geschikt. Van de leerlingen die tot het eerstgenoemde brugklastype worden toegelaten, heeft 67% eenzelfde of lagere standaardscore en 33% een hogere. Voor het tweede type is dat 41% en 59%. De leerkracht kan op basis van de informatie waarover hij of zij beschikt, een ander brugklastype adviseren.								
	% met eenzelfde of lagere score	0%	20%	40%	60%	80%	100%	% met een hogere score
basisberoepsgerichte leerweg	100%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	0%
basis- en kaderberoepsgerichte leerweg	98%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	2%
kaderberoepsgerichte leerweg	97%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	3%
gemengde/theoretische leerweg	86%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	14%
gemengde/theoretische leerweg en havo	67%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	33%
gemengde/theoretische leerweg en havo/vwo	41%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	59%
havo	28%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	72%
havo/vwo	12%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	88%
vwo	1%	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	██████████	99%

Het hier afgebeelde leerlingrapport kan afwijken van het definitieve leerlingrapport.

leerweg en havo en gemengde/theoretische leerweg en havo/vwo behoort hij tot de middenmoot. Op het vwo zou Alexander tot de leerlingen behoren die het laagst scoren: 99 procent scoort daar hoger.

Het is voor geen enkel kind plezierig om in een schooltype terecht te komen, dat eigenlijk te moeilijk of juist veel te gemakkelijk is. Houdt u daarom rekening met het volgende:

- Staat op het Leerlingrapport van uw kind het zwarte poppetje bij een bepaald onderwijstype in het linkerblok (0% tot 20%), dan moet u ervan uitgaan dat dit onderwijstype wel eens erg moeilijk zou kunnen zijn voor uw zoon of dochter.
- Staat het zwarte poppetje in de rechterkolom (80% tot 100%), dan is de kans groot dat dit type onderwijs erg gemakkelijk is voor uw kind.

Hebt u hierover uw twijfels, bespreek die dan vooral met de leerkracht.

Toelichting

In de Toelichting, op het midden van het Leerlingrapport, staat in woorden wat de standaardscore op de toets zegt over het brugklastype dat voor uw kind het meest in aanmerking komt. Het is dus niet zo dat de score op de Citotoets dwingend voorschrijft naar welk schooltype uw kind zou moeten gaan. De toets is een onafhankelijke expert, een deskundige op afstand, en dat is een groot voordeel. Maar bij de standaardscore hoort ook altijd het verhaal van de leerkracht. Hij of zij kent uw zoon of dochter en die kennis is heel belangrijk, net als uw eigen ideeën en wensen en die van uw kind.

Bij de standaardscore hoort altijd het verhaal van de leerkracht; die kent uw zoon of dochter van dichtbij.

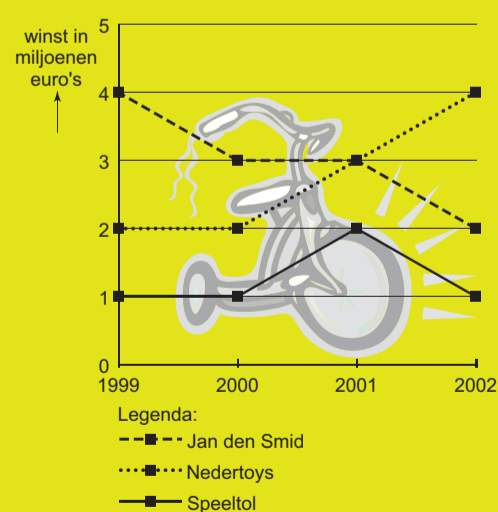
De uitkomst van de Citotoets en het advies van de basisschool komen in verreweg de meeste gevallen overeen.

Wat een kind in acht jaar basisonderwijs geleerd heeft, zegt iets over de kansen op succes in de verschillende typen van het voortgezet onderwijs.

Voorbeeldopgaven

Studievoordigheden

Winst van drie speelgoedketens

In welk jaar was de winst van de drie speelgoedketens samen het grootst?

- A 1999
- B 2000
- C 2001
- D 2002

Wereldoriëntatie

Runderen in natuurgebied

Deze runderen lopen in natuurgebieden van Staatsbosbeheer.

Waarom wil Staatsbosbeheer deze grote dieren in haar natuurgebieden?

- A Deze dieren grazen veel en daardoor groeien de natuurgebieden niet dicht.
- B Deze dieren houden de toeristen in de natuurgebieden op een afstand.
- C Door deze dieren vrij rond te laten lopen, komen er vanzelf paden in het gebied.
- D Door deze dieren vrij rond te laten lopen, leveren ze meer vlees.

Plechtige dag voor Roderik

Het was een plechtige dag voor Roderik. Hij had zijn drie geloften afgelegd. Hij wist dat de gelofte van armoede hem de meeste moeite zou kosten. Als kind van een kasteelheer was hij gewend alles te krijgen wat hij maar wilde. Ook moest hij beloven de abt te gehoorzamen en nooit te zullen trouwen. Roderik hoopte dat hij in de bibliotheek zou mogen werken. Boeken overschrijven en miniaturen tekenen leek hem prachtig.

Wat was Roderik op die plechtige dag geworden?

- A horige
- B minstreef
- C monnik
- D schildknaap

Rekenen-Wiskunde

Amina fietst de 5000 meter in precies 10 minuten.

Wat is haar gemiddelde snelheid?

- A 5 km/u
- B 25 km/u
- C 30 km/u
- D 50 km/u

Op welke leeftijd krijgt iemand zijn bril gratis?

- A 0 jaar
- B 10 jaar
- C 50 jaar
- D 100 jaar

Voorbeeldopgaven

Taal

Schrijven van teksten

Mieke uit groep 7 schrijft een verslagje over een onweersbui. Ze moet haar tekst nog een keer doorlezen. De fouten die ze vindt, zal ze verbeteren.

- 1 Onweer
- 2 Verleden week was er bij ons ineens een flinke
- 3 onweersbui. De bliksem was niet van de lucht.
- 4 Ook spetterden er hagelstenen tegen de ramen.
- 5 Sommige stenen waren zo groot als duiveneieren.
- 6 De stenen dansten over het terras. Ik vond het wel
- 7 leuk. Voor de tuinders was dat niet zo leuk in onze
- 8 streek. De hagel veroorzaakte nogal wat schade
- 9 aan het fruit.
- 10 Gelukkig zijn de meeste fruittelers verzekerd.
- 11 Daardoor zullen ze toch nog wel wat geld
- 12 ontvangen.

In welke zin is de volgorde van de woorden verkeerd?

- A De stenen dansten over het terras. (r. 6)
- B Ik vond het wel leuk. (r. 6, 7)
- C Voor de tuinders was dat niet zo leuk in onze streek. (r. 7, 8)
- D Gelukkig zijn de meeste fruittelers verzekerd. (r. 10)

Woordenschat

Wat zegt het best wat we bedoelen met **fouilleren**?

- A als spion optreden
- B kleding van een verdachte doorzoeken
- C soldaten van eten en drinken voorzien
- D toneelspelers voorzeggen
- E Geen van de antwoorden hierboven is juist.

Begrijpend lezen

Hieronder staat een husselverhaaltje.

In een husselverhaaltje staan de zinnen in de verkeerde volgorde. In sommige verhaaltjes staat zelfs een zin die er helemaal niet in hoort te staan.

Zet de zinnen in de goede volgorde en beantwoord dan de vraag: Wat is de eerste zin?

- 1 Neem rustig de tijd voor je begint.
- 2 Huisdieren worden heel vaak getekend, omdat hun baasjes van ze houden.
- 3 Bestudeer de vorm van kop en lijf en de structuur van de vacht.
- 4 Ze willen die liefde 'tastbaar' maken op papier.
- 5 Maak daarom een tekening van je huisdier, bijvoorbeeld op zijn lievelingsplekje.

- A zin 1
- B zin 2
- C zin 3
- D zin 4
- E zin 5

Verschil van inzicht

Wanneer u uw kind aanmeldt bij een school voor voortgezet onderwijs, dan liggen er verschillende gegevens op tafel:

- het advies van de basisschool
- de score op de Citotoets
- de wensen en ideeën van u en uw kind.

In de meeste gevallen stemmen deze gegevens aardig overeen en is er geen vuiltje aan de lucht. Maar misschien wijkt

het advies af van uw eigen ideeën of geeft de score op de Citotoets een ander beeld van uw kind dan u en de school hadden verwacht. In dat soort gevallen is het goed als u met de leerkracht van de basisschool om de tafel gaat zitten om erachter te komen waar dat verschil van inzicht vandaan komt en wat de meest verstandige keuze is voor uw kind.

De Citotoets is geen examen waarvoor je kunt slagen of zakken, maar een hulpmiddel bij de keuze voor een bepaald type voortgezet onderwijs.

Cito

Nieuwe Oeverstraat 50
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
T (026) 352 11 11
F (026) 352 13 56
www.cito.nl

Klantenservice

T (026) 352 11 11
F (026) 352 11 35
klantenservice@cito.nl

Artikelnummer: 60099
Fotografie: Ron Steemers
© Cito B.V. Arnhem (2009)

Meer informatie vindt u op www.citotoets.nl

- Eindtoets voor ouders
- veelgestelde vragen
- dvd 'Thuis in de Citotoets'

Spannend? Dat valt best mee!

De meeste kinderen vinden het best spannend om de Citotoets te maken. Ze moeten laten zien wat ze kunnen en kennen en dat vraagt om concentratie en inzet. Maar als zowel u als de school op een prettige manier aandacht besteedt aan het

verloop van de toets is er meestal niets aan de hand. Zorgt u ervoor dat uw kind uitgerust en fit aan de toetsdagen kan beginnen. En natuurlijk is het fijn als er belangstelling is, hoe is het gegaan, wat vond je ervan, waar ging het over?

